

При формуванні портфеля цінних паперів особливої важливості набуває питання про кількісний склад портфеля. Відповідно до теорії інвестиційного аналізу проста диверсифікація, тобто розподіл коштів портфеля за принципом не вкладати всі кошти в активи одного підприємства, нітрохи не гірше, ніж диверсифікація по галузях. Крім того, збільшення різних активів, тобто видів цінних паперів, що знаходяться в портфелі, веде до зменшення портфельного ризику. Однак надмірне збільшення складу портфеля недоцільно, тому що може виникнути ефект зайвої диверсифікації.

Зайва диверсифікація може призвести до таких негативних результатів:

- неможливість якісного портфельного управління;
- покупка недостатньо надійних, дохідних, ліквідних цінних паперів;
- зростання витрат, пов'язаних з пошуком цінних паперів;
- високі витрати з купівлі невеликих дрібних партій цінних паперів і т.д.

Витрати з управління надмірно диверсифікованим портфелем не дадуть бажаного результату, оскільки дохідність портфеля навряд чи буде зростати більш високими темпами, ніж витрати в зв'язку з надмірною диверсифікацією.

Сучасна теорія портфеля, запропонована Марковіцем, Шарпом, Тобіном та іншими стверджує, що сукупний рівень ризику може бути знижений за рахунок об'єднання ризикових активів в портфелі [2]-[3]. Теорія портфеля призводить до висновків:

- для мінімізації ризику інвесторам слід об'єднувати ризикові активи;
- рівень ризику по кожному окремому виду активів слід оцінювати не ізольовано від інших активів, а з урахуванням їх впливу на загальний рівень ризику портфеля інвестицій.

Наявність величезної кількості чинників, що безпосередньо або побічно впливають на динаміку котируваних емітентів, не дозволяє однозначно спрогнозувати і скоротити до нуля ризик втрати інвестицій, але звести його до мінімуму з оптимальною прибутковістю можливо за рахунок використання класичних та сучасних методів та моделей побудови оптимальних інвестиційних портфелів.

Список використаних джерел:

1. Уильям Ф. Шарп, Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бейли. Инвестиции. – 5-ое издание. – М., Инфра-М, 2004.
2. Markowitz H. Portfolio selection// Journal of Finance. 1952, vol.7, № 1.
3. Sharp W. Simplified model for portfolio analysis// Management Sciences. 1963, vol.9, № 2.

Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент В. С. Денисенко

МІСЦЕ УКРАЇНИ В СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Т. С. Петренко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасний світовий суспільний розвиток характеризується посиленням зв'язків і взаємодією між країнами. Жодна країна світу не може повноцінно розвиватися, якщо не задіяна до світогосподарських зв'язків.

Сучасне світове господарство — це сукупність національних економік, що перебувають у тісній взаємодії і взаємозалежності, глобальний економічний організм, підпорядкований об'єктивним законам ринкової економіки.

Для того щоб дослідити роль та місце України в світовому господарстві, варто проаналізувати п'ять основних індексів, а саме: індекс глобальної

конкурентоспроможності, індекс ведення бізнесу, глобальний інноваційний індекс, індекс економічної свободи, індекс інвестиційної привабливості (табл.1).

Таблиця 1

Позиція України в світових економічних рейтингах у 2012-2017 роках.

Назва рейтингу	Місце України в рейтингу					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Індекс глобальної конкурентоспроможності	82	73	84	76	79	85
Індекс легкості ведення бізнесу	152	137	112	96	83	80
Глобальний інноваційний індекс	63	71	63	64	56	50
Індекс економічної свободи	164	163	161	155	162	166
Індекс інвестиційної привабливості	3,28	2,18	2,12	1,87	2,57	3,15

Джерело: узагальнено автором на основі [1;2;3;4;5].

Значення індексу глобальної конкурентоспроможності України відображають зміни стану економіки України – покращення у посткризовий період у 2013 р. – 73 позиція, а потім різке погіршення до 84 місця у 2014 р. Таке погіршення було спричинене анексією Криму та початком військових дій на Донбасі. Відновлення позицій почалося у 2015 році. Але у 2017 році було значне зниження до 85 місця.

До чинників які стримують покращення позицій України у рейтингу глобальної конкурентоспроможності можна віднести: низький рівень захисту права власності, корупцію, втрату незалежності судової влади, неефективність державних витрат, неефективність системи вирішення суперечок, нерозвиненість корпоративного та фінансового секторів [1].

Щодо переваг, то згідно із звітом Всесвітнього економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність за 2012-2013 рр. Україна піднялася на 9 позицій, за допомогою своїх основних конкурентних переваг – освіти та ємності ринку. Високоосвічене населення, значна ємність ринку є хорошою основою для подальшого економічного зростання.

Також актуальною є проблема легкості ведення бізнесу. Тому далі розглянемо індекс легкості ведення бізнесу.

Оцінка міжнародного рейтингу Doing business в Україні засвідчила позитивні зрушення. За період з 2012 року Україні вдалося суттєво підвищити свої позиції із 152 місця до 80 місця в 2017 році (табл.1). Такі зрушення відбулися за рахунок дерегуляції, мораторію на проведення перевірок суб'єктів господарювання контролюючими органами, спрощення реєстрації власності, спрощення процесу сплати податків для компаній, введення електронної системи для подачі декларацій та сплати єдиного соціального податку. Також відбулися зміни в можливостях збору та отримання інформації про позичальників, поліпшення в обробці митних декларацій. Однак істотного зниження надмірного податкового тиску не відбулося [2].

Найпоширенішим інструментом для міжкраїнних порівнянь на загальносвітовому рівні є Глобальний інноваційний індекс – методика оцінки ефективності національних інноваційних систем.

За останні чотири роки рейтинг України за глобальним індексом інновацій покращився на 21 пункт (Україна у 2017 році посідає 50-е місце у порівнянні з 71-им у 2013 році, табл.1), інноваційна складова економіки України є нестабільною.

На нашу думку, сьогодні Україна розвивається без суттєвого та повноцінного використання свого інноваційного потенціалу. Розвиток інноваційного потенціалу України стримується сукупністю політичних, економічних та соціально-демографічних проблем, що роблять впровадження нововведень особливо проблематичним.

Розглянемо індекс економічної свободи України. Як видно з табл.1 покращення відбувалися протягом 2012-2015 рр., але починаючи з 2016 р. Україна знову почала втрачати свої позиції.

На нашу думку, на сьогоднішній день існує проблема визначення оптимального рівня економічної свободи, адже всі напрямки економічної діяльності набувають нових аспектів під впливом глобалізації, має місце зростання соціальних функцій держави та збільшення напрямків економічного зростання. Досвід показує, що країнам із вищим показником економічної свободи належить і вищий добробут населення.

У сучасних реаліях нестабільності економічних та соціальних процесів в Україні активізація інвестиційної діяльності та формування сприятливого інвестиційного клімату займають провідні позиції у забезпеченні ефективної діяльності країни на тривалу перспективу.

Як видно табл.1, значний спад інвестиційної привабливості був протягом 2013-2015 рр. Це було спричинено чинниками, які мають системний характер і охоплюють правову, економічну, науково-технологічну та фінансову складові.

На нашу думку, причиною спаду стала політична ситуація в країні, яка призвела до спаду виробництва, а також низький платоспроможний попит підприємств, зниження купівельної спроможності населення, посилення тиску на бізнес шляхом високого рівня корупції.

Отже, можна сказати, що міжнародні рейтинги є тими показниками, які дозволяють оцінити ступінь залучення країни до світового господарства. Аналіз динаміки показників міжнародних економічних рейтингів дає змогу визначити певні закономірності, а також проблеми у сучасному стані економіки країни. Україна останнім часом регресує майже у всіх світових рейтингах і як наслідок не може бути повноцінним гравцем на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. The Global Competitiveness Reports 2010–2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>
2. Doing business [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org>
3. The Global Innovation Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org>
4. Index of economic freedom [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.heritage.org/index/explore?view=by-region-country-year>
5. International Business Compass [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bdo-ibc.com/home/>

Науковий керівник: к. е. н., доцент Проциликіна А.М.

ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

А.О. Підпалок

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Перша згадка про блокчейн (blockchain) представлена в статті особи під псевдонімом Сатоши Накумото, яка розробила протокол криптовалюти біткоїн,